שאלות ותשובות בהלכה

האם ילד קטן (מתחת לגיל מצוות) שגנב או שבר חפץ חייב לשלם כשיגדל?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

מעיקר הדין קטן שהזיק או גנב – פטור מלשלם, ואפילו לאחר שיגדל אין בית דין יכול לחייב אותו; אך אם החפץ קיים או שהוא נהנה ממנו, יש חובת תשלום.

בפתחי תשובה (סוגיה הקשורה לחושן משפט סימן שמג) מובאים שני סייגים מרכזיים לחילוק זה:

1. דין נהנה: אם הקטן לא רק הזיק או איבד, אלא אכל או נהנה מגוף הגניבה באופן ישיר (כגון שגנב אוכל ואכלו, או לקח חפץ והשתמש בו), כאשר הוא גדל ויש לו ממון משלו, בית הדין יחייב אותו לשלם מדין "נהנה" ודיני ממונות רגילים (ולא מדין מזיק).

2. מידת חסידות: הרמ"א פוסק שאף שפטור בדיני אדם, ראוי לקטן כשיגדל לשלם את דמי הנזק כדי לצאת ידי שמיים ולזכות לכפרה על מעשיו. (הערה: ההורים פטורים מלשלם על נזקי ילדיהם הקטנים, אלא אם כן הניחו חפץ מסוכן במקום פשוע).

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

הוראת המשפט

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

סרקו את הקוד
לאתר הוראת המשפט

להרשמה ולפרטים: horat-hamishpat.co.il · 02-62-60-680

© 2026 הוראת המשפט · כל הזכויות שמורות